

66
DEO OPTIMO MAXIMO
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA *.

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Veneris vigesimâ-sexâ
mensis Martii, anno Domini M. DCC. LXXIX.

M. JOSEPHO-IGNATIO GUILLOTIN,
Doctore Medico, Præside.

An inflammationi pro variâ sede resolutio, vel suppuratio potior ?

I.

ACUTI affectus ferè omnes ab inflammatione, quæ solidorum fluidorumque morbus est. Dum urget, stagnare latices, fermentescere; vasa distendi, dolere, violari. Communis totius corporis hostis, extûs intûsque sævit. Vel ipsis innata musculis & externis partibus febres ciere valet, necisque formidinem incutere. Quid cûm interiora viscera, ipsumque tangit vitæ sanctuarium ? Illius pro diversâ sede, indolis, curationis, eventûs magna differentia. Magna pariter ejusdem pro diversâ vasorum quantitate diversitas. Doloris quem excitat rectè quoque ex variâ partium elasticitate & tensione modum æstimaveris. Aliâ igitur quæ membranam, aponevrosim; aliâ quæ viscerum vasculosorum pulmonis, hepatis, cæterorumque id genus substantiam occupat. Hæc coacervata, turgida, varicosa non ita vividè indolefcit. Illa extensa, distenta, ramosa est doloreque acuto & pungenti infesta. Dissimilis etiam si musculosos & externas obfideat partes. Rotundum, splendentem, rubicundum in tumorem attollitur, caloreque urenti, pruritu, pulsatione ægros exercet. Resolvitur, suppurat, vertitur in gangrænâ. Triplex hic numeretur duntaxat inflammationis exitus. Scirrhus enim nunquam nisi in parte glandulosâ. Ibi ab inflammatione productus eâ discussâ remanet. Quin in aliis vasis, aliâ de causâ & absque ullâ phlogosi sæpiùs oritur. Ut varium exitum, sic & causam quoque variam agnoscit inflammatio; internam scilicet & externam. Externa causa est, quidquid dolorem & vasorum crispationem procreat. Interna verò cruda, spissa materies atque à naturâ quocumque modo aliena. Hanc attenuandam, discutiendam, expellendam, generales artes legis imperant. Quo modo, quânam viâ id callere quis poterit, nisi veram inflammationis naturam perspectam habeat ?

I I.

NATA semel inflammationis causâ, sanguinem in ipsismet vasis impediri principium est. Per ea tardius seignitque incedit, ex ipsis minùs liberè egreditur. Nihilominus interea cruor alius assueto decurrens gradu, his allabatur. Hinc intromittitur plus fluidi in ea, quàm egeritur. Pulsat, premit, urget elasticorum vasorum parietes. Qui primò flecti dociles, cedunt, ampliantur, expandun-

* Propug. ann. 1748.

tur. Dein ad ultimam extensionem acti rigent, resistunt, renituntur. Sic iniquo cruor spatio coarctatus, quâquaversus locum quæritat. Violatis hinc capillarum alborum ostiis, in ea facit impetum. Illinc retroagitur in adjunctos majores ramos. In his similia jam fieri, labem per viciniam contrahi, morbum adolecere. Mox rubor, pulsatio, dolor, inflammationis symptomata. Hucusque provectus morbus resolutione vel suppuratione sanabilis. Verum si his omnibus auctis malum ingravescat, tonus vasorum validâ diuturnâque tensione frangatur, aut aliâ quâvis antecedenti causâ, hydropè, senio, langueat, vix ullam capit medelam. Per has obstructorum vasorum salebras ægrè sese sanguis explicare. Vasa torpent, otiuntur. Unde motus fluidorum, si quis adhuc superest, integra abolitio. Has igitur partes communi vitæ fomite destitutas pestundari necessum est. Nullo amplius motu subactæ plurimas patiuntur mutationes, sensim degenerant. Principia diversimodè evolvì, separari declarant color lividus, emphysema, phlyctænæ. Brevi explicatur foetidum alkali consueta soboles putredinis, eaque organa jam afflata mortis halitu cadaverosum spirant odorem. Haud mora corruptæ particulæ à continuis vasibus haustæ, adusque peneitalia vitæ deferuntur. Unde universim distributæ per spasmos ubique excitatos, pulsu contracto atque accelerato, frigidum exprimunt sudorem, instantis lethi prodromum. Hæc tam dira, tamque funesta duobus potissimum præcaveri possunt modis, suppuratione scilicet & resolutione. Horum unus pro variis casibus alteri præstat. Incertus hæres? Naturam ducem sequere, eamque curandî rationem suscipere, ad quam & indoles morbi proclivior & natura promptior.

III.

SANGUIS itaque ita impaetus est, ut nullatenus possit resolvi. Vasis tamen remanet adhuc tonus atque robur? Instantem omineris suppurationem. Quid enim, his partibus vita superest? Motus imminutus quidem, sed non omnino desit. Alterantur proinde latices, minimè putrescunt. Deinde per tempus salina spicula ex moleculis oleosis quibus obvolvebantur, sese expediunt, undè jam alia sanguinis indoles. Talibus ille munitus armis, & pressione validâ actus, vasorum parietes quibus coërcetur, perpetuo nisu quatit diruit, ruptisque repagulis effunditur. Crebra ubique ruina, plurima colluvies. Hæc inter nihilominus pulsant vasa, atque in magnas aguntur oscillationes. Sequitur oleosarum, serosarum, solidarum partium collisio, attritus. Attenuata vasculorum frustula vehit sanguis jam decolor. Albet, inspissatur, genuinum in pus convertitur. Verum postea, quàm diversa partis affectæ facies! Haud mora, pus confectum evacuat: vasa pressione liberata, quidquid superflui liquoris est, liberius eructant: jam cum tensione dolor evanescit: redit antiqua flexibilitas: molles redeunt oscillationes: leni æquabilique pulsatione micant arteriæ: succrescit ultro truncatorum vasculorum extrema nullo tunc obice frænata: nova carnis exurgit species affluit jugiter succus nutritius, atque undique scaturiens has omnes alluit partes, quas deinde spissior solidiorque salsus firmiori nectit vinculo. Sic ad pristinum pars quævis redit statum, sic perficitur suppuratio. Verum huic scenæ quælibet pars idoneum est theatrum? An in organo solidioris texturæ rarioribus instructo sanguineis ductibus? Ea vasa validioribus munita membranis cruor nescit superare, vel si ruptis quibusdam exiliat, semel effusus ab aliis nimium distantibus vix ullam accipit pulsationem, imperfectè itaque subactus stagnat, vel resolvendus, vel putredinem concepturus. An in parte substantiæ laxioris, multis refertâ capacibus vasis frequentique anastomosi maritatis? Illic impediri, cumulari premi incipit? Eum statim quâ resistentia minor, adjunctorum hiântia undique vasorum ora subire & quâ data porta, effugere manifestum est. Aliundè partes illæ quò molliores flexibilioresque, eò cedendo magis nitentis con-

3
mina sanguinis facilius effugiunt. Harum igitur fabrica suppurationi minimè faver. Proinde inflammatio in membranis, pulmone, liene, cæterisque id genus partibus orta ad resolutionem promptior quàm ad suppurationem. Contrà verò si ad musculos, adipem, cutemque feratur, quàm diversa illius conditio! Umpti ibi suppurationi dicata videntur atque ordinata. Illic vasorum dispositio ea est, ut quamvis satis conferta sint, tamen eorum neque sint adeò frequentes anastomoses, nec ita magnæ cavitates. Hinc sanguis his detentus non tam liberè potest divagari, angustioribus coactus limitibus. Turgent magis ea vasa alia aliis superstrata, tumor exoritur sensim, conglomeratur inflammatio : pus generatur : pars magis ac magis prominet : abscedit.

I V.

PRO variâ igitur sede facilius difficiliusve suppuratio instituitur. Nec felici semper ea gaudet exitu. Potior quandoque resolutio. Negares adhuc? Aut internam aut externam obsidet partem inflammatio. Ecquid internarum inflammationum resolutionem omnimodè necessariam, rationibus stabilire est opus? Num eam satis non suadent funestissimæ sævientis ibi suppurationis strages? Quinimò in aliquo viscere vitæ primariò famulanti vix nata, ægrum enecat protinus. Quotuplici igitur, si internè grassari incipiat, nomine formidanda! Viscera miserè depascitur, nullâque sæpitis arte compefcibilis, irreparabilia populatur organa. Verbo suppurationem internam, cane pejorem & angue vitandam nemo diffitetur. Verùm si externa est inflammatio, alia sanè illius conditio. Quin potior illi suppurationem nihil non videtur commonstrare. Licet à quibusdam inutilis habeatur suppuratio, earum præsertim quæ absque gravi morbo interno ultrò nascuntur ad habitum corporis. An meritò? Quid ex eâ tunc temporis boni malive sit expectandum expendas prius, dein ipse iudex esto. Materiam vitiatam, atque à naturali constitutione abhorrentem inflammatis contineri vasis satis demonstrant inflammationis symptomata. Eam in curando morbo foràs amandandam non controvertitur. Id resolutione tentaveris? Ipsam topicis attenuatam divisamque posse per cutis inflammatæ porulos transfinere ne credas. Horum pharmacum virtus in solida exeritur præcipuè. Partibus quibus ea medicamina pollent activis vasorum augentur vires, tonusque roboratur. Undè sanguis impactus vididius premitur verberaturque. Quid tum? Nil indè boni exurgeret sanè, ni sanguinis imperus copiaque, venæ sectionis ope, minueretur, tunc inflammationem aliquando discuti non mirum. Hæc solâ ratione resolutioni consulti-tur. Aut si crassioris, atque oleosæ sint indolis ea medicamina, cutis spiracula occludendo, subtilioris cohibent effluxum materiæ, quæ intra canales retropressâ hærenti ibi sanguini fluiditatem conciliat atque mobilitatem. Patet indè quocumque modo resolvatur inflammatio, nullatenus tamen semen eliminari morbosum. Imò è suâ sede semel dimota ea materia, cum reliquo sanguine circulationis repetit vias, totum corpus pervagatur errabunda, partesque ad singulas rapitur, hic & illic novum sæpius procreatura morbum. Talia præcavendi quænam potior via, quàm si inflammationi suppuratione finis imponatur? Ad eas partes quæ aliquâ sollicitantur irritatione, humores confluere notissimum. Pravos igitur succos in iis locis quæ suppuratione exercentur detineri, eorum illuc fieri concursum, hisque ibi parari exitum, quis distitebitur? Quæ si externa est, quid habet in se periculi, præsertim cum ad perfectam cicatricem brevi possit reduci.

V

UT igitur ex variâ sede inflammationis, ad resolutionem vel suppurationem proclivitas variâ, sic ex parte quoque affectâ hujus vel illius finis repetenda salubritas. Id autem animadverti meretur maxime, quod ille exitus qui ex inflammationis naturâ magis est, ad sanitatem quoque conferat magis. Idcirco inflam-

4

mationis internæ resolutionem, ut faniorem, sic faciliorem meritò dixeris. Major etenim interioris texturæ pars, illius est fabricæ, quam difficilius ad suppurationem vergere vidimus. Quippè aut membranaceæ sunt, tenues, atque simplici vasculorum reticulo instructæ, aut in substantiâ molliori infinita complectuntur sanguinea vasa capacia, frequentique anastomosi juncta. Pariter cùm utilior demonstrata fuerit externarum suppuratio; mulculique, pinguedo & cutis, in quibus facillimè instituitur, externum occupent corporis habitum, patet ibi natæ inflammationis, & promptiorem simul, & potiorē esse suppurationem. Eò igitur his indicationibus obsequendum lubentiùs, quòd & naturæ voto simul & sanitati consulimus. Cùm autem inflammationes externas ad suppurationem potissimum perducendas esse dicimus, hæc de omnibus generatim minimè dicta sunt, verùm de tumore tantùm inflammatorio à causâ internâ orto. Cujus etiam si suppuratio maximè nobis ardeat, eam idcirco, in omni omnino parte instituendam cave concludas. Naturam illuc vergentem sequi, juvare, noxiis liberare humoribus mens nobis est, ipsi vim facere horret animus. Exulent ergò penitus turundæ, caustica, aliaque id genus, quibus inutilis puris elicitur colluvies. Sunt etiam partes externæ, quarum suppuratio inausita nonnunquam est. Illæ scilicet quæ glandulosæ sunt, aut quibus fistulæ familiares. Sequuntur enim aliquando scirrhi, ulcera callosa, sinuosa, carcinomata. Absit itaque ut in ejusmodi partibus mammis nempe, ano, ore, oculis, generationis organis exterioribus illam stabiliendam suadeamus. Eam contrà illis, nisi absolute critica sit, aut ineluctabilis, vitandam omnimodè præcipimus. Ut igitur ritè curetur inflammatio, in maxima partis affectæ habenda ratio, & idcirco concludimus:

Ergò inflammationi pro variâ sede, resolutio, vel suppuratio potior.

DOMINI DOCTORES DISCIPLINÆ MAGISTRI.

<i>M. Guillelmus - Josephus DE L'EPINE, Antiquior Scholaram Magister, Antiquus Facultatis Decanus, Academiæ Censor.</i>	<i>M. Benjaminus - Ludovicus LUCAS DE LAUREMBERT.</i>	<i>M. Joann-Baptista LANGLOIS, Chirurgiæ Latino idiomate Professor.</i>
---	---	---

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Joannes COLOMBIER.</i>	<i>M. Ludovicus - Alexander DE CÉZAN.</i>	<i>M. Julianus BÜSSON, Nomencliorum Regionum in Britannia Inspector, & Serenissimæ Comitissæ Atrebatum Medicus Primarius.</i>
<i>M. Joannes - Carolus DESSE-SARTZ, Saluberrimæ Facultatis Decanus.</i>	<i>M. Josephus - Maria Franciscus LASSONE, Regis ab omnibus Consiliis; Archiatrorum Comes designatus; Serenissimæ Regiæ Medicus Primarius; & Regiæ Scientiarum Academiæ Universitatis Medicinæ Monspeliensis Doctor aggregatus & honorarius, Regius Librorum Censor.</i>	<i>M. Petrus BERCHER, Antiquus Facultatis Decanus, Regiæ Hispaniarum Infantis, dum viveret, necnon Regii exercitiis ad Infimum Rhenum in ultimo bello Medicus primarius.</i>

Proponebat Parisiis PETRUS LASERVOLLE, ex agro Petrocorienfi; Doctor Medicus Monspeliensis, Serenissimi Comitis Atrebatum Consiliarius Medicus, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1779. AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi 1779.